

València 12. gener. 1968

Reverend pare:

Perdoneu la tardança en contestar-vos. Sóc informal però ara podré contar-vos coses més substancials que ens han estat fet. I lo trist és que ens han estat fet el representants de l'Església a la diòcesi de València. El procés ha regut el regient.

- 14 abril - Es presenten una comissió de laics valencians al Sr. Arquebisbe, sollicitant la defensa de la nostra llengua davant la Comissió Episcopal Nacional. Hi anaven gent important, entre ells els financers de la tribuna (el negoci diocesà), Martí Domínguez, Soriano, Nicolau Primitiu etc... L'escrit era respectuós, humil, suau i fonamentat. Ell, ens va dir: "Lo hago mío de toda corazón." Però en Madrid no va dir "esta boca es mía"

- Maig comença la campanya per recollir firmes sollicitant lo mateix. Comença la maniobra desde la Col·legiata de Xatiba i desde el Seminari i la Curia, contra la llengua valenciana. En Xatiba col·labora la primera línia de FET-JONS. dequant que si és una maniobra del

valencianisme y comunismo."

- Setembre - Abans de començar la III Sessió del Concili l'Arquebisbe venia als arxiprests i els diu: "Gracias a Dios aquí no tenemos el problema de Cataluña, por lo que no hará falta introducir el valenciano. Yo voy a decir en Roma que mi dero me ha pedido que no se introduzca el vernáculo (por a ell, vernáculo = castella) en la liturgia". S'alça l'arxiprest de Montcada: "Señor Arzobispo ¿que dero el dero no le ha pedido nada?" respon el Arquebisbe: "Las de D. José (el de Montcada) siempre han venido. Siéntate hijo mío. Voy a decir en Roma que mi dero...". Altres intervencions: "¿Que dero exalencia?" i respon: "Hijos míos, voy a decir en Roma que mi dero... (ací la frase de rigor) - y en caso de reformas se introducirá muy poco el castellano, mi diócesis será la más latina." (s.c.).

- Diciembre - Forma del Concili. (Això del Concili, es un dir es veu que es dormia en les sessions, però no s'entia de res, almenys no ho demostra) i declara a la premsa col·lectiva: "que ha donat una estupefada informació de lo que allí passava (la premsa no ha dit mai res del Concili) b) "Respecto a la introducción de las lenguas vernáculas"

nos - declarà -: (Fig 7 ~~DE~~ DIA 6 de desembre) "por mi parte someteré la aplicación de este acuerdo al estudio y deliberación de mis sacerdotes. En definitiva lo único de que se trata es de ayudar a la vida de nuestro pueblo, y no sería permisible que se hiciera de ella bandera o motivo para otras clases de intereses, nobles y dignos pero fuera del ámbito de lo religioso."

Des dia en Palau Arxiepiscopal, que el lloc d'empresar la llengua valenciana, no és l'Església.

- Desembre: S'envia un qüestionari als arxiprests per a que consulten als rectors entre altres coses:

"1) Si es convenient la traducció de los textos al valencià"

2) Si són partidaris de la traducció al valencià
2 arxiprestats totalment s'adherixen al valencià: l'ata rraja i Alcor, en d'altres departats d'opinions, uns 35 o 40% dels sacerdots estan a favor nostre, segons l'enquesta

- 21 desembre. Visitem a la major part dels arxiprests, quasi tots estan a favor del valencià

Dia 22 desembre

- Entreguem 2000 firmes sollicitant la introducció de la nostra llengua, al Sr. Arquebisbe. Figuren en la llista: el marqués del Turia, Baltasar Rull, magistrat del Tribunal Superior, el compositor Joaquín Rodrigo, el pintor Seguí, el novel·lista Perz i Perz, etc.---

- a les 12 Reunio d'Arxiprests ~~el dia~~ l'arquebisbe "Eso del valenciano es una una manobra política. (del es del Consejo del Reino), en Francia se hace en frances (Llengua) en Italia en italiana (Llengua) y en España en Español. (Llengua Vg: Navarra, Barcelona) ¿en sus parroquias entienden el castellano? ¿si? pues no hay más que hablar. Eso del valenciano son cosas de D. Vicente Sorribes i D. Luis Alcor (nomina a aquells que no tenen pes, i omiteix a mossen Egea, el sacerdot de més prestigi de la Diòcesi, i d'altres).

- A tot açò quan foren presentats a la Comissió Episcopal Nacional, des misal per a la aprovació i posterior no mentes es fan les traduccions, el Sr. de l'Arquebisbe no presenta el Missal valencià de Mn. Sorribes, per lo qual al no emès-lo, no ha segut autoritzat el seu ús

Gener - Es publicuen les disposicions referents a la litúrgia, en elles figuren els Missals utilitzables, no figura cap valencià, es clar.

S'admet la llengua venada, el castellà es clar, en l'Epístola i l'Evangeli.

-Diu "se faran traduccions de los ritos de los sacramentos al valenciano". Però, ningú no els usa. ¿per a què, si tots lo demés es fa en castellà?

J'acaba amb una amenaça per a aquells que "por su celo pastoral se exceda en sus funciones".

-Gener - Se li presentarà un escrit signat per catòlics de velleu demanant

a) en zona castellana de la diòcesi, la implantació del castellà

b) zona valenciana parlant, dividirà en 2 subzones

a) zona bilingüe, us de castellà i valencià proporcionalment a nombre de parlants

b) zona monolingüe valenciana, prioritat al valencià, sense excloure el castellà

a la diòcesi, els valencians parlants encara són 110000

i els castellans parlants: xifres, i habitants de València-ciutat 500000.

No ens faran cas, li sol·licitarem una entrevista, i així fins que Déu vulga.

Sembla que l'Arquidiòcesi es un joguet en mans del seu familiar. En Joaquin Mestre, el "magariavel" local, aspira a ser bisbe, i "fa mèrits" davant de Franco.

Ho respont mes gent de la que ~~se~~ pensarem, però tot es inútil, s'ens estafa impunement. Els anticlericals, fruit espontani del país, s'ens vinen dient: "¿No us ho diem, deixeu-se de sotanes?"

A novembre, quasi expulsarem a un seminari del meu poble del Seminari, per parlar de progrésisme, de Bougari, Rahner, la llengua valenciana, i "Lerra d'Or".

Així estan les coses. Els basquistes sempre diem "i com està el cervell!"

Ta ho veieu. Perdoneu si m'he desenfegat amb vos

Etícalment vostre